

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет суспільно-гуманітарних наук
Кафедра історії України
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

«17» *листопада* 2025 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ДОСЛІДНИЦЬКОЇ

для аспірантів

спеціальності: 032 Історія та археологія
рівня вищої освіти: третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Історія та археологія»

Київ 2025

Розробники:

Гедь Анна Володимирівна, докторка історичних наук, професорка, завідувачка кафедри історії України ;
Срібняк Ігор Володимирович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету суспільно-гуманітарних наук

Протокол від 16.10.2015р. № 4
Секретар Руслана МАРТИЧ

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри історії України та кафедри всесвітньої історії.

Протокол від 15.10.2015р. № 3
Завідувач кафедри Анна ГЕДЬО
Завідувач кафедри Ігор СРІБНЯК

Робочу програму погоджено з гарантом ОНП Історія та археологія

16.10.2015р.

Гарант освітньої програми Віталій АНДРЕЄВ

Програму практики перевірено

17.10.2015р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__р., протокол

№__.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__р., протокол

№__.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__р., протокол

№__.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__р., протокол

№__.

ПРАКТИКА ДОСЛІДНИЦЬКА

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Дослідницька	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / тижнів	6 / 4	
Рік навчання	3	3
Семестр	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин	180	180
Форма семестрового контролю	залік	

Програма дослідницької практики для здобувачів освіти третього рівня розроблена відповідно до основних нормативних документів, що регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, зокрема: Закону України «Про вищу освіту» (2014) із змінами; Закону України «Про освіту» (2017) із змінами; Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016) із змінами; Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» із змінами; стратегічних орієнтирів та тенденцій сучасної освіти та науки у вітчизняному, європейському та світовому вимірі; а також вимог нормативно-правових актів, що регламентують підготовку здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня.

2. Бази практики

Організатором практики аспіранта є випускова кафедра аспіранта. База для проходження практики:

- кафедра, на якій працює керівник, або випускова кафедра;

3. Мета та завдання дослідницької практики

Діяльність аспірантів під час дослідницької практики є аналогом професійної діяльності вченого-історика. Вона організовується в реальних умовах роботи в науково-дослідних установах, архівах, музеях або профільних підрозділах закладів вищої освіти та безпосередньо корелюється з тематикою дисертаційного дослідження здобувача.

Метою практики є не лише закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, а й повна інтеграція аспіранта у професійне наукове середовище. Це передбачає формування цілісного комплексу загальних та фахових

компетентностей, опанування методики й засобів самостійного проведення повного циклу історичного дослідження – від постановки наукової проблеми до презентації отриманих результатів.

Завдання практики передбачають набуття наступних загальних та фахових компетентностей:

ЗК 3 Здатність до наукового пошуку; володіння методологією і методами експерименту; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно до теми наукового дослідження; розуміння та використання положень нормативно-правової бази наукових досліджень та наукової діяльності.

ЗК 4 Здатність вільно спілкуватись іноземною мовою, як усно (участь у міжнародних наукових проєктах, виступи на наукових заходах, комунікація з іноземними представниками наукової спільноти тощо), так і письмово (використання іншомовних інформаційних ресурсів, підготовка наукових публікацій до друку у зарубіжних виданнях, індивідуальних та колективних грантових заявок (аплікаційних форм) тощо); застосування іноземної мови у самоосвітній діяльності

ЗК 5 Здатність до аналізу інформації з історичних джерел, використання бібліотек (традиційних і електронних); професійне володіння основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, обробки інформації; ефективне використання мультимедійних технологій, програмного забезпечення для виконання науково-дослідних завдань.

СК 5 Здатність критично мислити, визначати та оцінювати актуальні проблеми світової історії або історії України, проводити моніторинг власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм збору та аналізу результатів експериментальної роботи; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та суб'єктів освітнього процесу; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у власному дослідженні, готувати рекомендації для прийняття управлінських рішень та педагогічного проєктування; досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках.

СК 6 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).

СК 12 Здатність до вивчення та модернізації існуючих дослідницьких методів, систем та технологій; розуміння специфіки розвитку особистості, суспільства, природи у процесі самовдосконалення і самовиховання.

4. Результати проходження дослідницької практики

В результаті проходження практики аспірант:

ПРН 9 Здійснювати моніторинг і критичний аналіз джерел інформації з досліджуваної проблеми; мати навички роботи з археологічними джерелами, пошуку джерел наукової та фактичної інформації; користуватися бібліотечними фондами (традиційними й електронними), наукометричними базами; встановлювати інформаційну цінність джерела через порівняльний аналіз з іншими джерелами; професійно володіти основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, оброблення та аналізу інформації.

ПРН 12 Застосовувати соціологічні методи і методи статистики для обробки і аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивної оцінки результатів дослідження.

5. Структура дослідницької практики

Етапи проходження практики та види діяльності аспірантів	Розподіл годин між видами робіт
1. Організаційно-підготовчий етап	20
Установча конференція: отримання завдань, інструктаж з техніки безпеки та академічної доброчесності, отримання форм звітності.	6
Опрацювання нормативних документів бази практики та науково-методичних рекомендацій щодо організації дослідницької роботи.	14
2. Теоретико-методологічний етап	40
Розробка та концептуалізація дослідницького проекту: уточнення об'єкта, предмета, мети та методів дослідження.	15
Робота з історіографією та бібліографією: пошук джерел, робота з базами даних, опанування менеджерів бібліографії (Zotero/Mendeley).	25
3. Дослідницький етап	70
Участь у дослідницьких процедурах: робота в архівах, музеях або на археологічних локаціях; виявлення та систематизація першоджерел.	50
Аналітична обробка отриманих даних: цифровізація документів, створення баз даних, порівняльний аналіз артефактів або текстів.	20
4. Апробаційний етап	30
Підготовка наукових публікацій (статей, тез доповідей) за результатами проведених досліджень.	20
Участь у наукових заходах (семінарах, конференціях, вебінарах) та презентація проміжних результатів.	10
5. Підсумковий етап (Звітність)	20
Підготовка комплексного звіту про проходження практики та оформлення довідкових матеріалів (історіографічної, джерелознавчої довідок).	12
Обговорення досвіду практики з науковим керівником та фахівцями бази практики; отримання відгуку.	6
Підсумкова презентація результатів практики на засіданні кафедри (звітна конференція).	2
Усього	180

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації та проведення практики

Дослідницька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти орієнтована на виконання практичної складової наукового дослідження за обраною проблемою відповідно до сучасних вимог організації та змісту науково-дослідної роботи.

6.2. Зміст практичної діяльності за змістовими модулями

Змістовий модуль 1. Загальнонауковий та теоретико-методологічний

Завдання 1.1. Історіографія: Складання розгорнутого аналітичного огляду літератури (української та іноземної). Розподіл праць за проблемно-тематичним та хронологічним принципами. Оцінка ступеня наукової новизни теми.

Завдання 1.2. Бібліографія: Складання списку використаних джерел (не менше 70–100 позицій) відповідно до вимог Державного стандарту України 8302:2015.

Завдання 1.3. Методологія: Опис конкретного інструментарію (наприклад, метод історичної ретроспекції, компаративний аналіз, контент-аналіз преси).

Змістовий модуль 2. Спеціалізований дослідницький (за вибором аспіранта)

Варіант А. Дослідницько-архівний та джерелознавчий:

Робота з фондами Центрального державного історичного архіву України у місті Києві або інших профільних установ.

Складання аналітичного опису фондів, виявлення документів особливої цінності.

Палеографічний аналіз або розшифрування рукописних текстів (якщо вимагає тема).

Порівняння офіційного діловодства із джерелами особистого походження (щоденники, епістолярій).

Варіант Б. Дослідницько-археологічний:

Польові або камеральні дослідження артефактів.

Складання паспортів на знахідки, опис їхнього культурного шару.

Використання геоінформаційних систем для картографування місць знахідок.

Варіант В. Соціокультурний та урбаністичний:

Робота з періодичною пресою.

Візуалізація історичних процесів (створення карт, графіків, генеалогічних дерев).

Змістовий модуль 3. Апробаційний та професійно-етичний

Написання та подання до друку наукової статті у фахове видання.

Участь у наукових конференціях із доповіддю та підготовка тез виступів.

Проведення перевірки власного тексту на плагіат, оформлення цитувань згідно з етичними нормами.

6.3. Вимоги до звітної документації (повний перелік)

Після завершення практики аспірант подає науковому керівнику:

Індивідуальний план-графік виконання робіт.

Повний текстовий звіт про проходження практики (загальний опис виконаної роботи).

Історіографічна довідка (обсягом 3–10 сторінок).

Джерелознавча довідка з аналізом архівних або археологічних матеріалів (обсягом 3–10 сторінок).

Бібліографічна довідка зі списком опрацьованих джерел та літератури.

Копії опублікованих статей або тез (або довідки про їх прийняття до друку).

Текст доповіді на теоретичному семінарі кафедри з візуальним супроводом (презентацією).

Щоденник практики з відмітками про відвідування архівів/музеїв.

6.4. Обов'язки аспірантів під час проходження практики

Для успішного виконання Програми дослідницької практики аспірант зобов'язаний:

- 1. Організаційна підготовка:** до початку практики ознайомитися з наказом про її проведення, своєчасно прибути на установчу конференцію та отримати від керівника індивідуальне завдання та методичні рекомендації.
- 2. Дотримання регламенту:** неухильно дотримуватися графіку проходження практики, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики, вимог охорони праці та техніки безпеки.
- 3. Науково-дослідна робота:** у повному обсязі виконувати всі види діяльності, передбачені Програмою, зокрема щодо пошуку джерел, аналізу історіографії та концептуалізації дисертаційного дослідження.
- 4. Академічна етика:** суворо дотримуватися принципів академічної доброчесності; забезпечувати коректність цитувань та точність опрацювання архівних і музейних матеріалів.
- 5. Цифрова компетентність:** використовувати сучасні цифрові інструменти (менеджери бібліографії, електронні каталоги, бази даних) для систематизації отриманих результатів.
- 6. Документування та звітність:** вести щоденник практики, своєчасно та фахово оформити повний пакет звітної документації відповідно до встановлених вимог.
- 7. Апробація та захист:** підготувати наукову доповідь (презентацію) за результатами практики та публічно захистити звіт на засіданні профільної кафедри.

6.5. Обов'язки керівників практики

Керівник практики (від кафедри та бази практики) забезпечує науково-методичний супровід аспіранта та зобов'язаний:

- 1. Інструктування:** ознайомити аспірантів із Програмою, її метою, завданнями, специфікою роботи на конкретній базі практики та критеріями оцінювання результатів.
- 2. Методична підтримка:** надавати кваліфіковані консультації щодо вибору методології, формування джерельної бази, роботи з архівними фондами та

оформлення наукового апарату.

3. **Контроль та нагляд:** здійснювати систематичний моніторинг виконання аспірантом індивідуального плану-графіку, контролювати дотримання ним правил техніки безпеки та трудової дисципліни.
4. **Організаційне сприяння:** за потреби сприяти в отриманні доступу до необхідних архівних колекцій, бібліотечних фондів та електронних ресурсів баз практики.
5. **Експертна оцінка:** перевірити звітну документацію аспіранта, оцінити рівень сформованості фахових компетентностей та надати розгорнутий відгук про результати практики.
6. **Участь у заходах:** бути присутнім на установчій конференції та звітних зборах кафедри під час захисту результатів практики.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта та підбиття підсумків

7.1. Процедура підбиття підсумків:

- **Попереднє обговорення:** розгляд результатів та аналіз виконаної роботи під час робочих консультацій із науковим керівником.
- **Публічний захист:** представлення результатів практики у формі доповіді з використанням візуальних засобів (мультимедійної презентації) на засіданні випускової кафедри.

7.2. Критерії та показники звітності: Основними показниками успішного проходження практики є:

1. **Якість дослідницької роботи:** глибина аналізу джерел, повнота бібліографії (70–100 позицій) та обґрунтованість історіографічних висновків.
2. **Комплектність звітної документації:**
 - ☐ Письмовий звіт про виконання індивідуального плану.
 - ☐ Аналітичні довідки (історіографічна, джерелознавча, бібліографічна).
Щоденник практики з необхідними підписами та печатками.
Список підготовлених/опублікованих праць (статей, тез доповідей).
3. **Рівень презентації:** логічність викладу матеріалу під час доповіді, якість візуалізації даних та змістовність відповідей на запитання під час дискусії.
4. **Відгук керівника:** загальна оцінка професійної активності, самостійності та відповідальності аспіранта.

7.3. Система оцінювання досягнень аспірантів

Вид діяльності аспіранта	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Аналітичний блок	Проект	35	1	35
Дослідницький блок	Звіт	35	1	35
Апробаційний блок (статті/тези)	Звіт	20	1	20
Публічний захист звіту	Доповідь	10	1	10
Разом:				100
Максимальна кількість балів: 100				
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

7.4. Форми проведення контролю

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за виконані завдання.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником), завідувачем кафедри та подається у термін, встановлений у наказі.

7.5. Критерії оцінювання результатів практики

Контроль за виконанням аспірантом завдань практики здійснюється науковим керівником у формі системного моніторингу його діяльності. Оцінювання базується на аналізі наукових результатів (статей, тез доповідей, аналітичних довідок, баз даних, презентацій), результатах співбесід та участі аспіранта в науково-практичних заходах випускової кафедри.

Підсумки практики підбиваються на засіданні випускової кафедри (звітній конференції), що проводиться згідно з графіком навчального процесу, але не пізніше дати закінчення терміну практики.

Критерії оцінювання: Оцінювання результатів практики здійснюється за 100-бальною шкалою на основі таких критеріїв:

1. Ефективність виконання індивідуального плану: Своєчасність та повнота реалізації всіх етапів практики, визначених в індивідуальному плані-графіку; здатність аспіранта до самоорганізації та дотримання встановлених дедлайнів.
2. Академічна доброчесність та етика: Неухильне дотримання етичних норм науковця, правил внутрішнього розпорядку установи (архіву, музею, університету); відсутність ознак плагіату та коректність роботи з першоджерелами.
3. Наукова активність та рівень апробації: Виявлена ініціативність у пошуку джерел (джерельна евристика); рівень готовності наукових матеріалів (статей, тез) до друку у фахових виданнях; активність під час наукових дискусій.
4. Якість та аналітична глибина звітної документації: Повнота, логічність та наукова зрілість представленого звіту; фаховий рівень підготовки історіографічної, джерелознавчої та бібліографічної довідок; відповідність оформлення списку джерел вимогам Державного стандарту України 8302:2015.
5. Теоретико-практична цінність результатів: Ступінь інтеграції отриманих під час практики результатів у текст майбутньої дисертації; обґрунтованість обраної методології та грамотність інтерпретації історичних фактів.
6. Якість публічного захисту: Вміння чітко та лаконічно презентувати результати роботи, аргументовано відповідати на запитання колег, демонструвати володіння професійною термінологією.

Порядок виставлення підсумкової оцінки: Попередня оцінка процесу проходження практики, надана науковим керівником, має рекомендаційний характер.

Підсумкова оцінка виставляється колегіальним рішенням кафедри на підставі публічного виступу аспіранта та експертної оцінки представлених звітних матеріалів, що засвідчені підписом керівника практики.

7.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX F	1– 59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ

1. Загальні положення та правила складання Державного стандарту України 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf (дата звернення 17.04.2022).

2. Положення про організацію та проведення практики аспірантів Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_universit_y/rozdil_8/Polozhennia_pro_praktyku_ASP.pdf

3. Положення про ЕНК: порядок створення, сертифікації та використання у системі е-навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (зі змінами). URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_3_18_08.05.2019.pdf

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Kostenko L., Symonenko T. A study of self-organization of scientific communications: from statistical patterns to law. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2020. № 1/2 (103). Сторінки 24–29.
2. Turabian Kate L. A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations, Seventh Edition: Chicago Style for Students and Researchers (Chicago Guides to Writing, Editing, and Publishing). Chicago and London: The University of Chicago Press 7th Edition. 2003. 470 pages.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнародний благодійний фонд «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики»; за загальною редакцією Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
4. Архівні установи України: довідник. Том 1. Державні архіви / редакційна колегія: Т. В. Боряк (голова), І. Б. Матяш, Г. В. Папакін. 2-е видання, доповнене. Київ, 2005. 692 с.
5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: Академія

будівництва України, 2002. 480 с.

6. Бірта Г. О., Бургу Б. Г. Методологія і організація наукових досліджень. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_do_slidzhen.pdf

7. Богдашина О. М. Джерелознавство історії України: Теорія, методика, історія: навчально-методичний посібник. Харків: Редакційно-видавничий відділ «Основа», 2005. 384 сторінки.

8. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

9. Винокур І. С., Телегін Д. Я. Археологія України: підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 480 с.

10. Джерелознавство історії України: довідник / редакційна колегія: Боряк Г. В., Войцехівська І. Н., Калакура Я. С. (заступник голови) та інші. Київ: Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського Національної академії наук України, 1998. 212 с.

11. Дорошенко Д. І. Огляд української історіографії. Прага: Державна друкарня, 1923. 220 с. URL:

https://shron2.chtyvo.org.ua/Doroshenko_Dmytro/Ohliad_ukrainskoi_istoriohrafii.pdf

12. Залізняк Л. Л. (редактор). Археологія України: Курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2005. 567 с.

13. Зашкільняк Л. О. Сучасна світова історіографія: посібник для історичних спеціальностей університетів. Львів, 2007. 457 с.

14. Історичне джерелознавство: підручник. 2-ге видання, доповнене. Київ: Либідь, 2017. 512 с.

15. Калакура Я. С. Українознавче дослідження: теорія та методологія. Тернопіль: Джура, 2012. 294 с.

16. Калакура Я. С. Українська історіографія: курс лекцій. Київ: Генеза, 2004. 496 с.

17. Ковалів Ю. Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації: посібник. Київ: Твім інтер, 2009. 460 с.
18. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Слово, 2009. 240 с.
19. Ковальчук О. О. Українське історичне джерелознавство доби романтизму / за редакцією П. С. Соханя. Київ: Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського Національної академії наук України, 2011. 323 с.
20. Колесник І. І. Українська історіографія (XVIII – початок XX століття). Київ: Генеза, 2000. 256 с.
21. Колесник І. І. Українська історіографія: концептуальна історія / за редакцією В. Смоля. Київ: Фенікс, 2013. 566 с.
22. Конверський А. Є. (редактор). Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
23. Кондратюк К. К. Українська історіографія XIX – початку XX століть: основні напрями і концепції: навчальний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. 232 сторінки.
24. Кондратюк К., Сухий О. Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914–2009 роки): навчальний посібник. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2010. 248 с.
25. Лівінський О. М., Курок О. І., Гридякін В. М., Зінченко В. П. Методологія і методи наукових досліджень. Навчальний посібник. Глухів: Редакційно-видавничий відділ Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 2012. 196 с.
26. Макарчук С. А. Джерелознавство історії України: навчальний посібник. Львів: Світ, 2008. 512 с.
27. Марченко М. І. Українська історіографія (з давніх часів до середини XIX століття). Київ: Видавництво Київського університету, 1959. 259 с.

28. Масненко В. В. Історична думка та націотворення в Україні (кінець ХІХ — перша третина ХХ століття). Черкаси: Відлуння-Плюс, 2001. 440 с.
29. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. 2-е видання, змінене та доповнене. Вінниця: Вінницький національний технічний університет, 2015. 317 с.
30. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / укладачі: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти, 2019. 60 с.
31. Селігей П. О. Науковий стиль української мови: ресурси оновлення. URL:
<http://www.inmo.org.ua/assets/files/Selihey.Naukovyy%20styl%20ukr.movy%282006%29.pdf>
32. Селігей П. О. Світло та тіні наукового стилю. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2016. 628 с.
33. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. 2-ге видання, стереотипне. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 216 с.
34. Хоружа Л. Л. Морально-етичні принципи та норми наукової діяльності. Вища школа, 2015. № 6. Сторінки 9–19.
35. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 сторінка.
36. Ясь О. Історик і стиль. Визначні постаті українського історіописання у світлі культурних епох (початок ХІХ – 80-ті роки ХХ століття): монографія: у 2 частинах / відповідальний редактор В. А. Смолій. Київ: Інститут історії України Національної академії наук України, 2014. Частина 1 – 587 с.; Частина 2 – 650 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Архіви України: офіційний вебпортал Державної архівної служби України.

URL: <http://www.archives.gov.ua>.

2. Бібліотека Конгресу Сполучених Штатів Америки. URL: <http://www.loc.gov>.

3. Британська бібліотека. URL: <http://www.bl.uk>.

4. Google Scholar або Google Академія: пошукова система наукових публікацій.

URL: <https://scholar.google.com.ua/>.

5. Діаспоріана: електронна бібліотека української діаспори. URL: <https://diasporiana.org.ua/>.

6. Електронний архів Голодомору. URL: <http://www.archives.gov.ua/Sections/Famine/>.

7. Європейська цифрова бібліотека (Europeana). URL: <http://dev.europeana.eu>.

8. Ізборник: історія України IX–XVIII століть. Першоджерела та інтерпретації.

URL: <http://litopys.org.ua/>.

9. Інститут історії України Національної академії наук України: офіційний сайт.

URL: <http://www.history.org.ua/>.

10. Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського Національної академії наук України. URL: <http://archeos.org.ua/>.

11. Національна бібліотека України імені Володимира Івановича Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

12. Національна бібліотека Франції. URL: <http://www.bnf.fr>.

13. Наукові видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: репозитарій. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib>.

14. Німецька національна бібліотека. URL: <http://www.d-nb.de>.

15. Український інститут національної пам'яті: електронні видання. URL: <https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya>.

16. Читиво: електронна бібліотека. URL: <http://chtyvo.org.ua>.

Факультет суспільно-гуманітарних наук

ЗВІТ

про проходження _____ практики

вид практики

(ППП аспіранта)

(ППП керівника, науковий ступінь, вчене звання)

За період практики було здійснено:

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференції тощо)	Кількість балів за виконання
	Загальна кількість балів:		

Підсумкова оцінка: _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Аспірант _____

(підпис)

Керівник _____

(підпис)

Звіт затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)